

A „politikailag korrekt” ellentámadása

Egy tudós asszony esete a svéd társadalomban

Napjainkban egy természettudós is rosszul járhat, ha olyan kutatási eredményekre támaszkodik, amelyek nem simulnak össze a kialakított közvélemény által elvárttal, és különösen, ha azokból „illetlen” társadalmi következtetéseket von le.

Annica Dahlström orvos néhány évig a stockholmi Karolinska Intézetben az idegsejtek laboratóriumi tanulmányozásával foglalkozott, majd hosszú időn át a szövettan (hisztológia) és a neurobiológia érdemes tanáraként működött a Göteborgi Egyetemen. Szakmája kísérleti eredményeit figyelemmel követve, évezredünk elején rádöbbsent, hogy téves az a széles körben vallott tézis, mely szerint a férfi és a nő agyának bonctana, biokémiája és élettana (vagyis szerkezete, összetétele és működése) – a két nem közötti emberi különbség hiányának bizonyítékaként – tökéletesen egyforma. Erről kialakult véleményét nemzetközi szakmai konferenciák előadásai és vitái, valamint a téma kutatóival való személyes eszmecserek csak erősítették.

2007-ben a Corpus Gullers Könyvkiadónál megjelent a *Könet sitter i hjärnan* („A nemi jelleg az agyvelőben székel”) című könyve, amelynek tartalma széles és nem egészen tiszta hullámokat vetett a svéd társadalomban.

A mű nem a tudományos, hanem a tudománynépszerűsítő kiadványok közé tartozik. Szerzője egy szélesebb közönséget célt meg vele, hogy a kérdéskör szakmai eredményeit és az azokból eredő következtetéseket minél többen értékesíthessék magánéletükben, vagy akár politikai döntéseikben is. Ezért például a szervezetben szabályozó szerepet játszó nagyszámú hormon rendkívül összetett rendszerének működése egy szakmán kívüli átlagintelligenciájú olvasó számára is áttekinthetően és érthető nyelvezettel van megfogalmazva. Számtalan ábra, táblázat és karikatúra teszi színesebbé a könyvet.

A nemi jelleg

Közismert, hogy a születendő gyermek nemét alapvetően a nemi örökítő anyag határozza meg: a lányoknál két darab X, a fiúknál egy X és egy Y kromoszóma. Amennyiben nem áll elő kromoszóma-rendellenesség, az újszülött a nemének megfelelő egészséges ivarszervekkel bír.

Bár a nemzetközi szakirodalomban ez nem újdonság, és általában ismert, hogy személyiségünk és öntudatunk székhelye az agyvelő, az olvasó esetleg mégis meglepetéssel veszi tudomásul, hogy az agynak is van nemi jellege, ami egész életére meghatározza az ember magatartását. A férfiakra például a nagyobb agresszivitás, a versenyszellem, az egy dologra való nagyobb összpontosítás képessége jellemző. Könnyebben oldják meg az elvont matematikai feladatokat, mint a nők, más az intelligenciájuk szerkezete, és empátiájuk (a mások helyzetébe való beleérzésük) is másként működik. Pszichikumuk mindenekelőtt a család védelmére van berendezkedve. A nők tájékozódásuk során – rációjuk mozgósításával egyidejűleg – érzéseiken szűrnek át minden helyzetet. Tekintetük átfogja a világot, és a férfiaknál jobban érzékelik emberi környezetük összetett viszonyait. Ezért a nő hamarabb

felismeri, miként kell elkerülni a felesleges társasági összeütközéseket, egy jó házasságban pedig e képességével nagy segítsége lehet férjének társadalmi tevékenységében. És természetesen egyedül a nők képesek gyermeket a világra hozni, akit rendkívüli ráérzéssel gondoznak kettejük olyan szoros kapcsolatában, amely megadja az eleinte szinte magatehetetlen apró emberpalántának azt a meghitt biztosságot, ami különösen életének első éveiben nélkülözhetetlen egészséges testi-lelki fejlődéséhez.

A tudományos tények nem igazolják azt az eléggé elterjedt nézetet, mely szerint a férfi és a nő lelkileg teljesen egyformák, hogy mind agyuk szerkezete, mind személyiségük, mind pedig értelmi működésük megegyező. A kutatások szerint gondolkodásuk és nyelvhasználatuk is eltér egymástól (a beszéd központja náluk a nagyagynak nem is ugyanazon a helyén található), amiből – hacsak nem számolnak tudatosan ezzel a különbséggel – akár a kapcsolatukat megrontó félreértések is keletkezhetnek.

Ez – mint a könyv szerzője is hangsúlyozza – nem azt jelenti, mintha másságunk összeegyeztethetetlen lenne, ellenkezőleg, a férfi és a nő sajátosságai kiegészítik egymást, miáltal nagyobb esélyük van arra, hogy közösen, egy megküzdött összhangban, méltóképp meg tudják oldani az élet feladatait. Ezért vagyunk egyenértékűek.

A nemek kialakulásában igen nagy szerepük van a hormonoknak. A fiúgyermek nemi sajátosságai megerősödésében két életszakasznak van nagy jelentősége: a magzat fejlődése 6-8. hetének, valamint a születés utáni első heteknek. Ilyenkor a gyermek heréi fokozott mennyiségű hím ivari hormont (tesztoszteront) termelnek. Ezeket a periódusokat *fejlődési ablakoknak* nevezik, amelyekben megalapozódik a szervezet férfi jellege. Ilyenkor mindenekelőtt az agyban történnek változások.

A leányok „feminizálódásában” nincsenek ilyen ablakok. A fejlődés folyamatos, és úgy tűnik, a magzat fejlődése „automatikusan” hozzájuk vezet. A folyamatban szerepe lehet a magzat petefészkeiben termelődő, ösztrogén nevű női hormonnak is.

Ritkák azonban azok, akiknek agya kizárólag csak az egyik nem jellegzetességeivel bír. Általában valamennyien kevert tulajdonságúak vagyunk, a férfiaknál több-kevesebb női, a nőknél pedig férfias vonásokat is találunk. Ezt is hormonhatásoknak köszönhetjük. Így ha az anyát a magzat viselése idején stressz éri, a mellékveséje és a petefészke tesztoszteront is termel, amely segít a nehézségek legyőzésében. Ez a hormon a méh falán át a magzatba is eljut, és befolyásolja az annak agyában központosult sajátosságokat. Ha a stressz hosszabb ideig tart vagy igen erős, a férfisajátosságok fokozottabban jelentkeznek az leányutódban.

A téves orvosi beavatkozás egy tanulságos esete is igazolja a hormon férfias hatásairól az előbbiekben mondottakat. Azokban az esetekben, amikor fennállt az elvetélés veszélye, az orvosok az 1990-es évek közepén megelőzés céljából tesztoszteronnal kezelték az anyákat. Az elvetélés akadályozásának ezt a módszerét azonban hamarosan beszüntették, mert azok a leányok, akik egy ilyen kezelés után születtek, rendkívül sok problémát okozó féktelen és izgága gyermekek lettek.

A férfiak nőies jellegzetességeinek eredete nem tisztázott. Az ösztrogén hormon ugyanis az anya vérében egy fehérjéhez kötődik, ezért nem tud a méhlepényen át a magzatig eljutni, s így azt befolyásolni sem. Ki lehet indulni viszont annak a megállapításából, hogy az embrió fejlődési útja eredetileg a leány felé mutat. Kutatók véleménye szerint a tesztoszteron hatására a magzatban egy „defeminizáció” történik. Meglehet, hogy a férfiaknál az agy – és ebből

következően a magatartásuk – nőies vonásai ennek a ”nőietlenítésnek” a hiányosságaiból származnak.

A szakirodalomra hivatkozva, az idegrendszer és a szexualitás kapcsolatának tárgyalásakor könyvünk említést tesz a köztiagy alsó részén található hipotalamuszban két magról (idegsejt-tömörülésről), amelyek egyike a férfi homoszexualitásért, másika pedig a lesbikus hajlamért lenne felelős. A következtetést annak vizsgálatából vonták le, hogy a különböző hajlamú embercsoportoknál milyen ezeknek a magoknak a nagysága. A magok közelében egy sejtcsoportot is tanulmányoztak, és összeköttetést találtak ennek nagysága, valamint az ember nemi azonosságtudata között, amely némely esetben ellentétes lehet ivarszerveinek jellegével.

Az anya különleges szerepe a kisgyermek életében

A gyermek már az anyaméhben megismeri az anyja szagát, testének érintését, sőt ízét is, és felismeri a hangját. Megszületéséig egységben él vele, és amennyiben világra jött után ez az egység hirtelen megszakadna, súlyos testi és lelki következményei lennének mindkettőjük, de mindenekelőtt az eleinte szinte magatehetetlen újszülött számára. A külvilág lassanként lép be az életébe, és önállósága csak tudatra ébredése, személyiségének megerősödése, vagyis három éves kora körül kezd kialakulni.

Szüléskor a méhizomzatnak a gyermeket kitoló összehúzódása az oxitocin nevű hormon hatására történik, amelyet a hipotalamusz sejtei választanak ki, és ami az agyalapi mirigy (a hipofízis) hátsó lebenyében gyűl össze. Nem tudatos idegrendszeri parancsra jut a vérbe, amely szétviszi a test azon részeibe, ahol szükség van a működésére. Idegrendszeri hatása révén ez a hormon váltja ki azt, hogy az anya az újszülöttre összpontosítsa a figyelmét, valamint a közöttük kialakuló összhang megteremtésében és fenntartásában is fontos szerepe van. A gyermek sírásának a hangja is újabb hormonmennyiség mozgósítását eredményezi. Ez arra készíti a mell tejmirigyeket körülvevő, ujjakkal ellátott kézhez hasonló izomsejteket, hogy rászoruljanak a mirigyekre, és ez által elősegítsék az anyatej kiáramlását. Ez a gyermek táplálását szolgáló, az ember akaratától teljesen független működés.

Valahol azt olvastam, hogy az anyaság csodája ennek a hormonnak köszönhető.

Az oxitocinnak minden ember életében fontos szerepe van, a férfiakéban is. A szeretet, az emberi összetartozás hormonjának szokás nevezni. A harmonikus kapcsolatban élő monogám emberek vérében magasabb a szintje, mint a meghasonlottakéban. Szexuális kapcsolatban mind a nő, mind pedig a férfi testében sok termelődik belőle. A lelki oldottság, a boldogság érzése kapcsolódik hozzá.

Az apában a kisgyermekre való olyan mértékű és szerkezetű hormonális alapú ráhangolódás nincs, mint az anyában. A férfi kötődése gyermekéhez – legalább is a korai periódusban – általában a nőhöz való kapcsolódásával együtt működik.

Meglepő, hogy Annica Dahlström, amikor bírálta azokat a politikai törekvéseket, amelyek mind a kisgyermekük nevelésében, mind „szakmai tevékenységükben” mindkét szülőnek „ugyanazt az esélyt” kívánván nyújtani, már az első év felében dolgozni küldenék az anyát, mely idő alatt az apát kívánnák kötelező törvénnyel otthon tartani, az őt ért támadások elhárításánál a férfi és a nő lelki különbségének említése mellett nem hivatkozott arra az itt említett erőteljes hormonális hatásra, amely a nőt – néha szándéka vagy természete ellenére is – jó anyának lenni készíti.

Az anya, aki gyermekével való kölcsönösen szoros kapcsolatban ráérzéssel válaszol annak igényeire, hiányérzeteire, garanciája a gyermek egészséges lelki fejlődésének. Ezen a téren is vannak kritikus periódusok, fejlődési ablakok, mint azt az agy nemi vonásainak kialakulásánál a fiúgyermek esetében láttuk. Minden egyes ilyen lehetőség kihasználatlansága többé helyre nem hozható következményekhez vezet. Számos állatkísérlet is bizonyítja, hogy az anya jelenlététől való napi több órás megfosztás az utódokban felnőtt kori bizonytalanságot, agresszivitást és a stresszre való torz reagálást okoz.

Ez az emberre is érvényes, mint azt azon gyermekek sorsa bizonyítja, akik Romániában Ceaușescu uralma idején olyan árvaházba kerültek, amelyben semmiféle gondozást nem kaptak. A diktátor bukása után megnyomorodott testük-lelkük ismertté vált az egész világ előtt. Több gyermeket jó szándékú nyugati családok örökbe fogadtak, remélvén, hogy a szeretetteljes bánásmód helyrehozza szegényeket. De már késő volt. A korábbi időszakok „fejlődési ablakai” akkorra bezárultak, és azok a gyermekek, akik egy évnél többet töltöttek az árvaházban, minden szerető gondozás ellenére sem tudtak a családba, az iskolába, a társadalomba beilleszkedni. Ez egyetlen kislánynak sikerült, aki csak egy hónapot töltött a szörnyű intézetben, és alig néhány hónapos volt, amikor örökbe fogadták. (Lásd A. Dahlström könyvének 46. oldalán.)

A könyv szerzőjének tudományos eredményekkel alátámasztott legfontosabb mondanivalója az, hogy a gyermeknek három éves koráig az anyja mellett a helye (már régóta ez a véleménye számos otthoni magyar szakembernek is), mert csak az tudja az ő szükségleteit kielégíteni, és ezáltal biztosítani, hogy egészséges és kiegyensúlyozott felnőtt váljék belőle. Eltörlendőnek tartja a bölcsőde intézményét, mert túl korai, hogy oly kicsiny emberpalánták a nap nagy részében a család keretein kívül, idegenek között tartózkodjanak. És mindenekelőtt a politikusoknak azt a tervét helyteleníti, mely szerint az „egyenlőség” és „egyenjogúság” nevében törvénnyel kellene minden apát kötelezni arra, hogy az anyát felváltva, az év egy részében maga legyen kicsiny gyermekük egész napos otthoni gondozója.

A férfi éppen sajátos idegrendszeri vonásai miatt az anyánál alkalmatlanabb arra, hogy magatehetetlen kisgyermekekre gondot viseljen. Nem képes olyan megfontolt, a gyermek érzékenységét és törékenységét kellően figyelembe vevő bánásmódra, ezért minden jó szándéka ellenére még fizikai sérüléseket is okozhat neki. A svéd hivatalos statisztikák számon tartják az ilyen eseteket, a sérült gyermek nemét is, de hogy az adott időpontban milyen nemű volt a gyermek felvigyázója, arról nincsen adat. A hivatalos statisztikákról szóló rendelet (2001:100) 14. §-a szerint a személyekre alapozott nyilvántartások a nemi hovatartozást is fel kell tüntessék, „hacsak nincs különös indok ellene”. A szerző felteszi a kérdést: csak nem az emberek közötti egyenlőséget előíró érvényes törvényezés képezte itt a *különös indokot*? S vajon közben hová tűnt a gyermek érdekeinek a figyelembevétele?

A férfiak nem egyforma sajátosságokkal bírnak, így gyermekgondozási képességük is különbözik. Az apa igen fontos szerepe mégis inkább a gyermek három éves kora után bontakozik ki. Addig – de különösen az első esztendőben – egyértelműen az anyáé kell legyen az elsőbbség.

Az egyenlőség hamis felfogása

Annica Dahlström megállapítja, hogy az emberi egyenlőség azt jelenti: egyformán értékesek vagyunk, valamint azonos jogaink és kötelességeink vannak. Aki ezt úgy értelmezi, hogy egyformák vagyunk (sőt: egyformáknak *kell* lennünk!), az iszonyatosan félremagyarázza az egyenlőség fogalmát. Itt az ideje, hogy a nők abbahagyják azt a próbálkozásukat, hogy férfinak látsszanak. A szakszerű megközelítés hiányában a feminizmus mindinkább egy vallássá válik, melynek dogmáiról a hívők még tárgyalni sem hajlandók. A fő dogma szerint a férfi és a nő teljesen egyforma, valamennyien egy üres lappal születtünk, amelyre majd a társadalom írja be a sajátosságainkat. Ezért szerintük a szabadságszerető embernek tiltakoznia kell az ellen, hogy leányai nőként, a fiai pedig férfiakként nőjenek fel. Pedig az igazi szabadság lehetővé teszi, hogy mindenki önmaga maradjon: az, aminek született.

A hamis megítélésre a szerző anatómiai példát említ. A kutatók megállapították, hogy kéregtestnek (a corpus callosumnak, amely a két agyféltekét köti össze, és több millió idegi kapcsolatot tartalmaz) a hátsó része a nőknél vastagabb, mint a férfiaknál. Ezt a két nem közötti biológiai különbségként értelmezték. Véleményüket főleg a „társadalmi kérdések szakemberei” bírálták, mondván, hogy az észlelt különbséget biztosan az emberi környezet behatásai hozták létre. Ezt követően születés előtt álló gyermekeket vizsgáltak meg. Az agyukról mágneses rezonanciával készült képek ugyanazt a különbséget mutatták, noha náluk szóba sem kerülhetett a társadalmi környezet hatása.

Mint tudjuk, a nyugati civilizációra jellemző, hogy eltussolni igyekszik a férfi és a nő közötti öröklött biológiai különbségeket. A nemi jellegek különbözőségéről szólni lázadást jelent az egyenlőség hamis módon egyformaságként történő értelmezése ellen, és ezt az uralkodó ideológia úgy tünteti fel, mintha magát az egyenlőség elvét és valóságát, s ezzel együtt minden más „politikailag korrektnek” mondott felfogást ért volna támadás.

Annica Dahlström nem említi, mely svéd politikai körök igyekeztek a gyermek gondozását megszületése után minél hamarabb a két szülő között kötelező módon fele-fele arányban megosztani. De tudni lehet, hogy ezek mindenekelőtt a Bal Pártból (a Szovjetunió felbomlása előtt kommunistáknak nevezték magukat), valamint a Zöld Pártból (a környezetvédőkből) kerültek ki. Volt olyan parlamenti képviselő, aki azt javasolta, hogy mielőtt az anya „egyenjogúságát gyakorolván” a munkába megy, fejje ki a tejét, tegye hűtőszekrénybe, majd a gyermekgondozási periódusra kiírt férj időben megmelegíti, s a kicsit cuclival „megszoptatja”.

Ezeknek az embereknek nem igazán sikerült célkitűzéseiket elfogadtatni a parlamenttel. A jelenleg érvényes törvény értelmében az apa is jogosult olyan szabad periódusokra, ahol felváltja az anyát, de amennyiben akarja, át is adhatja ezeket az anyának. Szerencsére a legtöbb esetben ez történik. Az apa köteles ötven napot kivenni a gyermek hatéves koráig, és ez így, a helyes életszakaszra halasztva elfogadható, sőt örömdetes.

Ez a könyv mégis aktuális marad, mert mindig vannak erők, amelyek nem értik vagy nem akarják érteni az anya születés utáni rendkívüli szerepét a gyermek életében, és azt sem, hogy az apa szerepvállalásának a családban megvan az anyáétól különböző természetes rendje. Ezért nem tudni, mikor mozgósítanak majd újra és újra indokolhatatlan követelésekkel. A

csatározásokban nemcsak a politikai korrektség életidegen nézeteit képviselő politikusok és politizálók, hanem a lakosság félrevezetett tagjai is a rossz oldalon vesznek részt.

Támadások tüzeiben

Annica Dahlström – mint könyvében is megírja – az agy nemi jellegzetességeiről először a Göteborgi Egyetem belső újságjában írt a kilencvenes évek közepén. Egy héten belül hat képeslapot kapott gonosz szövegekkel, az egyetemre vonatkozó szidalmakkal, valamint olyan leveleket, melyekbe patkányürüléket is tettek. Telefonon fenyegették, valamennyi nő árulójának mondván őt. Egy másik szakon dolgozó kolléganője szerint ”ha valóban léteznek ezek a különbségek, *soha nem szabad beszélnünk róluk!*”

Az első könyv, amit a témában olvasott, két svéd szerzőnek, Kerstin Uvnäs-Mobergnek és Rigmur Norbertnek a *Hon och han födda olika* (A nő és a férfi különbözőknek születtek) című, 1995-ben megjelent műve. A könyvet harcias feminista körökben dühös felháborodással fogadták, és politikailag inkorrektnek nyilvánították. A becsmérő firkálmányok a szerzőknek mind munkájukban, mind pedig magánéletükben sok gondot okoztak.

Ez a sors az idén (2012-ben) hetvenegy esztendő Annica Dahlströmnek is bőségesen kijutott. De nem riadt vissza a többé-kevésbé előre sejthető következményektől: szóban és írásban (több mint kétszáz előadást tartott) hirdette a férfi és a nő sajátosságairól, természetes különbségéről megfigyeléseken és biológiai vizsgálatokon alapuló nézeteit, és mindenekelőtt a gyermekek, a jövő nemzedékek érdekeire összpontosított.

Svédország legészakibb vidékének megyei színháza 2005-ben könyvet készült kiadni az egyenjogúságról, amelyben a tervek szerint egy Annica Dahlstömmel készült interjúnak is helyet kellett kapnia. Ebben a szerző kifejtette, hogy a férfi és a nő nem egyforma, természetes módon különböznek egymástól. Ez az eltérés nem társadalmi behatások eredménye, mint némelyek állítják, hanem velünk született sajátosság. Az emberek tiszteletben kell tartásuk ezt a különbözőséget.

A megye vezetősége, amelyik a könyvkiadás költségeit fedezte, kitiltotta ezt a beszélgetést a kötetből. Viszont a Dagens Nyheter (magyarul: a nap hírei) című újság 2005. február 10-i számában leközölte az interjút.

Az újságnak ugyanabban a számában megjelent egy *Tiltott olvasmány* című cikk is, amelynek szerzője ismertette a megye vezetősége egyenjogúsági osztályának főnöknője által megfogalmazott indoklást: „A férfi és a nő egyenjogúságára vonatkozó politikánk arra épül, hogy egyformák vagyunk, de különböző nemi szerepekben szocializálódunk... Annica Dahlström a nők sajátos voltát hirdeti, és abból indul ki, hogy a fiúk és a lányok nagymértékben különböznek. A megye vezetősége nem publikálhat egy ilyen felfogást terjesztő anyagot.” A cikkíró a végén feltette a kérdést: „Az állam gondolatrendőrséget tart jó pénzen. Nem egyszerűbb lenne, ha e helyett inkább betiltaná a tudományos kutatást?”

Az illetékes az elutasító döntést végül visszavonta. Ezt egy sajtónyilatkozatban jelentette be, mondván: nem akarja, hogy nézetek cenzúrázásával vádolják a megye vezetőit.

Annica Dahlström könyvének időszerűségét bizonyítja az is, amit a szerző a Forskning & Framsteg (Kutatás és Haladás) című lapnak egy 2007 januárjában adott interjújában elmondott: "Egyenesen egy napközi szülői értekezletéről jövök. Az ottani személyzet egy új nemi projektbe kezdett. A napközi hirdetőtábláján egy újságcikk függ, melynek ez a címe: »Nincs semmiféle természetes nem«" Neki erről nyilvánvalóan más véleménye van: „A fiúk és a lányok kezdettől fogva különböznek, és ezt nekünk tiszteletben kell tartanunk.”

A könyv megjelenését követő hónapban a Dagens Nyheter hasábjain négy „majdnem szakmabeli” (egész pontosan egy kórházi orvos, a pszichológia kar egyik egyetemistája, egy gyógyszerintanból éppen doktoráló személy, valamint az immunológia egyetemi docense; nemek szerint: három nő és egy férfi) *A nemek biológiájáról szóló kitalációk a kutatói szereppel való visszaélést bizonyítják* címmel cikket írt a műről és szerzőjéről. Kétségtelen, hogy az ajánlott könyvészeti forrásokba nem néztek bele. Legalább E. R. Kandel, J. H. Schwartz és T. M. Jessel *Principles of Neural Science* című könyvének majd másfélezer oldalas negyedik kiadásából csak azt a tizenhét oldalt olvasták volna el, amely az idegrendszer nemi differenciálódásáról szól. De a szakirodalomban bőven találtak volna még további bizonyító anyagot, ha *A nemi jelleg az agyvelőben székel* rövid bibliográfiája nem említi is azokat.

Újabb újságcikkekben, de mindenekelőtt a világháló különböző honlapjain megjelent hozzászólásokban számtalan bírálat érte a svéd tudóst. Akadtak, akik ezt megsokallták, és tiltakoztak. Amikor a könyv szerzőjét 2011-ben az interneten „shitlistára” tették (elnézést, hogy itt nem fordítom le összetett szó első – angol – tagját), egy ember ezt írta: „Annica Dahlström kutatásait azért nem fogadják el Svédországban, mivel itt egyedül a feminizmus ideológiája elfogadott. Minden mást bírálnak és akadályoznak. Valamennyien tudjuk, hogy a nemek között különbségek vannak, még ti is, akik ezt eddig kommentáltátok. Próbáljatok meg becsületesnek lenni.”

Voltak, akik kifogásolták – ezt azonban jogosan –, hogy Annica Dahlström elfogadandónak tartja a prostitúciót, mivel energiákat vezet le, továbbá hogy a szexuális életre gyakorolt serkentő hatása miatt hasznosnak mondja a pornográfiát. Valószínű azonban, hogy ha helytelenítette volna ezeket, némelyek ezért megvetően bigott kereszténynek titulálnák őt.

Ennek az írásnak a keretében nincs tér a vádakat részletesebben egybevetni a valóságos tényállással. Azt azonban meg kell említeni, hogy a svéd tudományos élet eme neves tagját – különösen az internetes névtelen levelekben – idiótának, bolondnak, maradinak, szándékosan megtévesztőnek, zavaros fejűnek, férfigyűlölőnek, nőgyűlölőnek, pokolra való vénasszonynak minősítették.

Mindez azt bizonyítja, hogy az embert eltorzítani és leigázni igyekvő „politikailag korrekt” harci ideológia legfőbb szövetségese az ostobaság és a primitív lelkület. Persze a gonoszságról sem tanácsos megfeledkezni.

A jelenlegi harci helyzet

A csata nem képes elcsitulni. Egy öt évvel ezelőtt Annica Dahlströmmel készített interjú ma is borzolja az érzékeny férfilelkeket. *Pappan kan skada barnet* (Az apa károsíthatja a gyermeket) címmel 2007 januárjában jelent meg az Aftonbladet (magyarul: esti újság) című lapban. Ebben a professzor asszony arról a kezdeti periódusról beszél, amikor az újszülöttemel

bánni az anya hivatott, mert a férfi lelki sajátosságainál fogva nem alkalmas erre a szerepre. A gyermek károsodása – tekintettel testének törékenységére – akár fizikai természetű is lehet. Megfelelő statisztikák híján gyermekorvosok és sebészek tudnának erről beszélni. De a korai életkorban az apával való hosszas egyedüllét lelki károsodást is okozhat, mert az anya az, aki a szükséges biztonságot és stresszmentes meghittséget meg tudja teremteni a gyermekkel. Márpedig ez az egész életre kiható egészséges fejlődés feltétele. A tény leszögezése egyáltalán nem jelenti az apa lebecsülését, még kevésbé a „kitiltását” a családból, de a jövő generációk minden tagja számára fontos, hogy az első időkben az anya mindig ott legyen a közelben. A férfi szerepe a gyermek életében idővel válik mind fontosabbá.

Az interjút egy kisgyermekes férfi készítette, aki sértődötten fogadta beszédpartnere nézeteit. A hallottakról az interjú végén egy másik férfi mondta el a véleményét. Ez utóbbi „szakember” volt: magatartáskutató és egyenlőségszakértő. Ő tagadta az emberi agy nemek szerinti különbözőségét. Szerinte Annica Dahlström „úgy állítja be a férfiakat, mintha teljesen idióták lennének” és ezért „be kellene perelni őt”.

A félreértések és félremagyarázások miatt ebből az interjúból a magukat gyermekeik helyébe képzelni nyilvánvalóan képtelen sértődött férfiak mozgalma született. A Facebook-on a „Hallgattasd el Annica Dahlströmöt hadművelet” jegyében „papacsoportok” aláírásgyűjtésbe fogtak.

Annyit értek, hogy „az apák szemrehányása” hatására Annica Dahlström kilépett az agykutatást és -gyógyítást támogató alapnak (svédül: Hjärnfonden), annak az intézménynek a vezetőségéből, amelynek tizenhét évvel ezelőtt alapító tagja volt. Távozását sajtóközlemény jelentette be folyó év január 28-án.

Reméljük azonban, hogy utódaink mégiscsak hasznát látják majd azoknak a gyermeknevelésre vonatkozó következtetéseknek, amelyeket érdekükben tudósként eddig is népszerűsített.

Göteborg, 2012. szeptember-október

(Megjelent a *Kapu* folyóirat 2012. évfolyamának 11-12-es dupla számában)